

BIJLAGE 1 NORMENSYSTEEM

Om het resultaat van een schoon en leefbaar huis te bereiken wordt gewerkt met het onderstaande normen. Alvorens echter te komen tot het invullen van het resultaat een schoon en leefbaar huis door hulp in natura of een persoonsgebonden budget te verstrekken, dient de gebruikelijke zorg beoordeeld te worden.

Gebruikelijke zorg

Gebruikelijke zorg wil zeggen dat als de hulpvrager huisgenoten heeft die het huishoudelijk werk over kunnen nemen, zij verondersteld worden dit door een herverdeling van taken te doen, zodat er geen ruimte meer bestaat hulp bij het huishouden te indiceren. Dit principe is gebaseerd op de achterliggende gedachte dat een leefeenheid in gezamenlijkheid verantwoordelijk is voor het huishoudelijke werk. Dat betekent dat indien degene die gewend is het huishoudelijk werk te doen hiertoe niet meer in staat is, andere leden van de leefeenheid verondersteld worden dit over te nemen. Dit principe heeft een verplichtend karakter en betreft alle huisgenoten ouder dan 18 jaar. Vanaf 18 jaar wordt men verondersteld in verband met studie op kamers te kunnen wonen en een eenpersoonshuishouden te kunnen draaien. Vanaf 23 jaar wordt men verondersteld een volledig huishouden te kunnen draaien.

Er wordt rekening gehouden met de redelijkerwijs van huisgenoten te verwachten hulp. "Redelijkerwijs" wil zeggen dat er rekening wordt gehouden met de bestaande taakverdeling werken-leren-huishouding in de totale leefeenheid, en niet alleen met de theoretische mogelijkheid tot het leveren van een bijdrage in het huishouden.

Bijdrage van kinderen (jonger dan 18) aan het huishouden

In geval de leefeenheid van de zorgvrager mede bestaat uit kinderen, dan gaat de indicatiesteller ervan uit, dat de kinderen, afhankelijk van hun leeftijd en psychosociaal functioneren, een bijdrage kunnen leveren aan de huishoudelijke taken.

- Kinderen tot 5 jaar leveren geen bijdrage aan de huishouding.
- Kinderen tussen 5-12 jaar worden naar hun eigen mogelijkheden betrokken bij lichte huishoudelijke werkzaamheden als opruimen, tafel dekken/afruimen, afwassen/afdrogen, boodschap doen, kleding in de wasmand gooien.
- Kinderen van 13 tot en met 17 jaar kunnen naast bovengenoemde taken ook hun eigen kamer op orde houden (rommel opruimen, stofzuigen en bed verschonen).

Taken van huisgenoten van 18 tot 23 jaar

Van een volwassen gezonde huisgenoot wordt verwacht dat deze de huishoudelijke taken overneemt wanneer de primaire verzorger uitvalt. Een 18-23 jarige wordt verondersteld een eenpersoonshuishouden te kunnen voeren. De huishoudelijke taken voor een eenpersoonshuishouden zijn:

- schoonhouden van sanitaire ruimte;
- keuken en één kamer;
- de was doen;
- boodschappen doen;
- maaltijd verzorgen;
- afwassen en opruimen.

Indien nodig kan ook de opvang en/of verzorging van jongere gezinsleden tot hun taken behoren.

Bovenstaande is te normeren naar 2 uur uitstelbare en 3 uur niet uitstelbare huishoudelijke taken per week. Onder huishoudelijke taken vallen zowel uitstelbare

als niet - uitstelbare taken. Het verzorgen van - overigens gezonde - kinderen, valt ook onder de huishoudelijke taken. Niet - uitstelbare taken zijn maaltijd verzorgen, kinderen verzorgen, afwassen en opruimen. Wel - uitstelbare taken zijn boodschappen doen, wasverzorging, zwaar huishoudelijk werk: stofzuigen, sanitair, keuken, bedden verschoneren. Bij de bepaling van gebruikelijke zorg wordt er geen rekening mee gehouden of men het al dan niet wil of al dan niet gewend is te doen. In situaties dat personen uit de leefeenheid die nog nooit huishoudelijk werk hebben gedaan, dit niet kunnen, kan via een tijdelijke indicatie hulp geboden worden bij het aanleren hiervan. De taak wordt dan niet overgenomen maar via instructies gestuurd. Ook studie of werkzaamheden vormen in principe geen reden om van de gebruikelijke zorg af te zien. Immers, iedereen die werkt zal naast zijn werk het huishouden moeten doen of hier eigen oplossingen voor zoeken (zoals het inhuren van particuliere hulp). Dat geldt ook voor tweeverdieners. Bij werkenden wordt geen rekening gehouden met zeer drukke werkzaamheden en (zeer) lange werkweken. Over het algemeen wordt alleen rekening gehouden met personen die vanwege hun werkzaamheden langdurig van huis zijn. Maar in alle situaties dat daarbij sprake is van een eigen keuze, zal daar geen rekening mee worden gehouden. De afwezigheid moet een verplichtend karakter hebben. Het gaat te ver chauffeurs die op het buitenland reizen, medewerkers in de off-shore of marinemensen die maanden achtereen van huis zijn, te dwingen een andere functie te zoeken.

Leefeenheid

Onder personen die lid zijn van de leefeenheid worden niet verstaan personen die een (pension)kamer huren. Het moet dan gaan om personen die in generlei familiebetrekking staan tot elkaar en er moet daadwerkelijk een huurovereenkomst liggen. In die situaties worden overigens de werkzaamheden ten aanzien van de huurder door de verhuurder als zijnde beroepsmatig niet geïndiceerd!

Er zijn situaties die op een grensgebied liggen. Bij kloostergemeenschappen bijvoorbeeld is wel sprake van een leefeenheid, maar is over het algemeen een taakverdeling, die zich niet leent voor overname. In die situatie kan wel geïndiceerd worden voor bijvoorbeeld het schoonmaken van de eigen kamer indien men dit niet zelf meer kan. Gemeenschappelijke ruimten die kenmerkend voor kloosters zijn, kunnen niet worden geïndiceerd omdat zij het niveau sociale woningbouw te boven gaan (bibliotheken, gebedsruimten, gemeenschapsruimten, refters) en behoren tot de eigen verantwoordelijkheid van de gemeenschap.

Voor AWBZ -instellingen geldt dat huishoudelijke verzorging in de functie verblijf is opgenomen en dus niet geïndiceerd wordt.

Voor particuliere tehuizen die verzorging bieden geldt dat daar hulp bij het huishouden voor het eigen appartement of de eigen kamer geïndiceerd kan worden in zoverre de zorg niet door betrokkene wordt betaald. Dan gaat het immers om reeds aanwezige professionele zorg en is er geen tekort of probleem. Dit geldt ook voor door het tehuis verzorgde wasverzorging of maaltijdverzorging.

Normering

Voor de hulp bij het huishouden zijn normtijden ontwikkeld waarin voor elke huishoudelijke taak een bepaald aantal minuten staat per week. Van deze normtijden mag afgeweken worden, mits dit wordt gemotiveerd. Hieronder wordt een aantal taken summier beschreven. Voor meer gedetailleerder info wordt verwezen naar de Richtlijn indicatieadvisering Hulp bij het huishouden van de MO-zaak.

Het doen van boodschappen voor het dagelijkse leven

Hieronder vallen het samenstellen van een boodschappenlijst en het inkopen en opbergen van boodschappen. Dit kan 1x per week worden gedaan en daar kan tot en met 4 personen 60 minuten per week voor worden toegekend.

Als het gaat om meer dan 4 personen of als er kinderen jonger dan 12 jaar aanwezig zijn, kan 2x per week boodschappen worden toegekend.
Dat betekent dat voor boodschappen de marge voor toekennen bedraagt 60 tot 120 minuten.

Eigen keuzen, zoals de keuze voor speciaal voedsel dat maar beperkt te koop aangeboden wordt, zodat extra gereisd moet worden, of het doen van boodschappen in een groot aantal winkels, worden in principe niet gehonoreerd.
Alleen medisch noodzakelijke afwijkingen kunnen gehonoreerd worden.

Maaltijdverzorging: broodmaaltijd, warme maaltijd

Hieronder vallen wat betreft de broodmaaltijd: broodmaaltijd klaarzetten, tafel dekken en afruimen, koffie/thee zetten en afwassen, met de machine of handmatig.
Wat betreft de warme maaltijd vallen hieronder: eten bereiden (voorbereiden en koken) tafel dekken en afruimen, afwassen en opruimen plus opslaan en beheer levensmiddelenvoorraad.

Voor de broodmaaltijd kan per keer 15 minuten, voor de warme maaltijd per keer 30 minuten worden toegekend. Per dag kan het dus gaan om 2 broodmaaltijden en 1 warme maaltijd; 60 minuten. Zijn er kinderen jonger dan 12 jaar dan kan extra tijd worden toegekend.

Licht poetswerk in huis, kamers opruimen

Uitgangspunt is dat alleen rekening wordt gehouden met de kamers die frequent in huis gebruikt worden. Hieronder vallen de volgende activiteiten:

Indien geen maaltijdvoorziening is geïndiceerd: afwassen, handmatig 15 minuten per keer, machine in- en uitruimen 10 minuten per keer.

Opruimen, stof afnemen, bedden opmaken en wekelijkse beurt interieur; dit is afhankelijk van de grootte van de woning en de specifieke kenmerken van de gezinssamenstelling en bedraagt 15 tot 40 minuten per keer.

Bij kinderen onder de 12 jaar, bij allergie (alleen als het gaat om een gesaneerde woning) bij ernstige beperkingen in armen en handen die leidt tot extra rommel kan meer tijd worden toegekend. Dit geldt alleen voor de kamers die in gebruik zijn en uitgaande van een woning niveau sociale woningbouw. Extra toegekende tijd in principe maximaal 3 maal per week 20-30 minuten.

Totaal betekent dit minimaal 60 minuten (eenpersoonshuishouden) en 90 minuten (meerpersoonshuishouden).

Zwaar huishoudelijk werk

Uitgangspunt is dat alleen rekening wordt gehouden met de kamers die frequent in huis gebruikt worden. Hieronder vallen: stofzuigen, schrobben, dweilen, soppen van sanitair en keuken, bedden verschoneren, opruimen huishoudelijk afval.

Omvang bij een eenpersoonshuishouden en een huis met 2 kamers 1 x 3 uur per 14 dagen, of 90 minuten per week, Bij een meerpersoonshuishouden en een huis met meer dan 3 kamers geldt de omvang van maximaal 180 minuten per week.

In grote woningen met een hoge bezettingsgraad, bij een hoge vervuilingsgraad (door de situatie, niet door verwaarlozing) bij COPD - problematiek in een gesaneerde woning, bij aanwezigheid van jonge kinderen kunnen extra uren, afhankelijk van de situatie, worden toegekend. Verzorging huisdieren wordt meegenomen en niet extra geïndiceerd.

Wasverzorging

Hier wordt onder gerekend: sorteren en wassen kleding met behulp van een wasmachine, centrifugeren, ophangen en afhalen of was drogen in droger, vouwen, strijken en opbergen, ophangen/afhalen wasgoed.

Hiervoor wordt bij 1 persoon 60 minuten per week toegekend, bij 2 personen 90 minuten per week.

Meer per week: bij bedlegerige personen 30 minuten per week extra, bij extra wassen door overmatige transpiratie, incontinentie, speekselverlies etc. 30 minuten per week extra. Bij huishoudens met kleine kinderen kan tot maximaal 3x per week wassen worden toegekend, in andere situaties wordt uitgegaan van éénmaal per week.

Verzorging en/of tijdelijke opvang van kinderen

Het gaat hierbij om een ouder die ten gevolge van beperkingen tijdelijk niet in staat is de verzorging en/of opvang van gezonde kinderen uit te voeren. Denk aan de persoonlijke verzorging, begeleiding en opvoedingsactiviteiten.

Voor het naar bed brengen en uit bed halen 10 minuten per keer per kind. Het wassen en kleden 30 minuten per dag per kind. Eten en/of drinken geven 20 minuten per broodmaaltijd en 25 minuten per warme maaltijd. Babyvoeding 20 minuten per keer per kind. Luier verschonen 10 minuten per keer per kind. Het naar school/crèche brengen en halen 15 minuten per keer per gezin. Is opvang noodzakelijk dan meer hulp tot 40 uur per week. De maximale duur voor opvang is 3 maanden. Specifieke voorliggende voorzieningen voor opvang (zorgverlof, crèche, kinderopvang, buitenschoolse/tussenschoolse opvang, gastouder etc.) gaan vóór op het inzetten van individuele hulp/opvang.

Hulp bij ontregelde huishouding in verband met psychische stoornissen

Hieronder kan ook observeren vallen, evenals formuleren doelen met betrekking tot huishouding, helpen verkrijgen, handhaven structuur in het huishouden, helpen verkrijgen/handhaven zelfredzaamheid t.a.v. budget, begeleiden ouders bij opvoering (beperkt en in combinatie met andere onderdelen) en begeleiding kinderen.

Omvang 30 minuten per week. Specifieke voorliggende voorzieningen als algemeen maatschappelijk werk of begeleiding vanuit de AWBZ gaan vóór op het inzetten van individuele hulp.

Advies, instructie, voorlichting (AIV) gericht op het huishouden

Instructie omgaan met hulpmiddelen, instructie licht huishoudelijk werk, instructie textielverzorging, instructie boodschappen doen, instructie komen.

Maximaal 30 minuten per week. In 3x per week maximaal 6 weken.

Bij communicatieproblemen kan meer tijd worden geïndiceerd.

Nadere handreiking:

1. Het aantal bewoonbare ruimten.

Woont iemand alleen in een groot huis of boerderij, kijk dan naar de aantal ruimten die worden gebruikt. Indien dit overeenkomt met een flat/appartement indiceer dan die tijd.

- Maximaal aantal uren HH $\leq$ 20. Dit betekent dat een cliënt nooit meer dan 20 uur HH per week kan krijgen;
- Start zwaar HH maximaal 1½ of 2 uur in plaats van 3 uur per week. Dit betekent dat bij een eerste aanvraag cliënten niet de volledige normtijd krijgen, maar de helft daarvan;
- Differentiëren in deelactiviteiten (uitsplitsen van bijvoorbeeld zwaar HH in deeltaken als stofzuigen, dweilen, etc. zie onderstaande tabel subactiviteiten);
- Nauwkeuriger differentiatie zwaar HH in relatie tot grootte van de woning, bijvoorbeeld:

Appartement met 1 slaapkamer > 1½ uur HH;

Appartement met 2 slaapkamers > 2 uur HH;

Appartement met 3 slaapkamers > 2½ uur HH;

Appartement met 4 slaapkamers/eengezinswoning > 3 uur HH.

2. Hanteren minutenlijst.

Minutenlijst consequent toepassen. Indien meertijd wordt toegepast dan duidelijke beargumentatie.

3. Verder nog een hulpmiddel, zie onderstaande tabel subactiviteiten. Bij de indicering een splitsing maken in licht en zware hh binnen bepaalde kaders. Huishoudelijke activiteiten zoals bijvoorbeeld 'Zwaar huishoudelijk werk', bestaat uit deelactiviteiten.

Voor zwaar huishoudelijk werk is dit:

- Stofzuigen;
- Schrobben, dweilen, soppen van sanitair en keuken;
- Bedden verschoneren;
- Ramen zemen.

Door per deelactiviteit te bekijken of een cliënt het wel of niet kan, kan blijken dat niet altijd de volledige normtijd hoeft te worden afgegeven.

Bij licht huishoudelijk werk wordt onderscheid gemaakt in activiteiten op werkhoogte en 'hoog en laag werk'. Hiervoor kan dan een half uur worden gerekend als één van tweeën niet kan.

4. Grotendeels zal doelgroep mensen omvatten die ouder worden en geleidelijk minder huishoudelijke taken kunnen uitvoeren. Zij komen op een punt dat het huishouden te zwaar wordt en gaan hulp vragen. Dit wil niet zeggen dat zij helemaal niets meer kunnen, maar het volledige takenpakket wordt te veel. Laat in eerste instantie de vraag van cliënt leidend zijn. Pas wanneer cliënt overvraagt, indiceren volgens de norm.

Hanteer bij een eerste indicatie een lagere frequentie: in plaats van 1 keer per week hulp, 1 keer per 2 weken hulp of halveren van de normtijden.

Tijden voor sub-activiteiten

Toelichting toepassen van onderstaand schema

Als eerste, dit schema is een hulpmiddel om bepaalde taken in mindering of uit te breiden bij het afgeven van een advies voor huishoudelijke hulp. Het is geen normering, beargumenteerd kan dus altijd afgeweken worden!

Voorbeeld: indien bij licht huishoudelijk werk het stof afnemen niet overgenomen hoeft te worden, bestaat dus de mogelijkheid om 20 minuten in mindering te brengen. Let wel, dit dient altijd beargumenteerd te worden.

Kortom, onderstaand schema geeft een <u>handreiking</u> om uniform tijden van bepaalde sub-activiteiten te benoemen en te gebruiken in advisering voor hulp bij het huishouden.' NORMTIJDEN PER WEEK (IN UREN)			
ACTIVITEITEN	1 Persoons 1 Slaapkamer	1 Persoons ≥ 2 Slaapkamers	Meerpersoons Ongeacht aantal slaapkamers
HH1			
Boodschappen	1.0	1.0	1.0
Broodmaaltijden	0.15 per keer (3.30 per week)	0.15 per keer (3.30 per week)	0.15 per keer (3.30 per week)
Warme maaltijd Opwarmen Koken	0.15 per dag (1.45 per week) 0.30 per dag (3.30 per week)	0.15 per dag (1.45 per week) 0.30 per dag (3.30 per week)	0.15 per dag (1.45 per week) 0.30 per dag (3.30 per week)
Licht	1.0	1.0	1.30
Stof afnemen	+/- 0.20	+/- 0.20	+/- 0.30
Opruimen	+/- 0.20	+/- 0.20	+/- 0.30
Afwassen	+/- 0.20	+/- 0.20	+/- 0.30
Zwaar	1.30	3.0	3.0
Stofzuigen, dweilen	+/- 0.45	+/- 1.30	+/- 1.30
Badkamer, toilet, keuken	+/- 0.30	+/- 1.00	+/- 1.00
Periodieke werkzaamheden	+/- 0.15	+/- 0.30	+/- 0.30
Wasverzorging	1.0	1.0	1.30
Wasmachine/droger vullen en legen	+/- 0.15	+/- 0.15	+/- 0.15
Ophangen	+/- 0.15	+/- 0.15	+/- 0.30
Strijken/opruimen	+/- 0.30	+/- 0.30	+/- 0.45